

Europejski Fundusz Społeczny

★ ★ *Trochę historii...*

Europejski Fundusz Społeczny (EFS) został utworzony w 1957 roku na podstawie Traktatów Rzymskich, chociaż idea powołania instrumentu wspierania polityki socjalnej pojawiła się już na konferencji w Messynie w 1955 roku. Tam zdecydowano o konieczności stworzenia funduszu, który wspierałby mobilność pracowników w obrębie Wspólnoty, a także zapewniał szkolenie i dokształcanie robotników. Przez wiele lat EFS był pasywnym instrumentem wspierania polityki społecznej. Nie bez znaczenia było także to, że w początkowych latach istnienia Wspólnoty dominowały cele gospodarcze integracji, a polityka społeczna miała zostać samorozwiązana przez wspólny rynek ekonomiczny. Rola funduszu sprowadzała się zatem do „pasywnej kasy wyrównawczej”. Znaczenie funduszu rosło powoli, a punktem zwrotnym był początek lat 70, kiedy na skutek światowego kryzysu paliwowego i gospodarczego pojawiła się poważna kwestia związana z bardzo szybkim wzrostem bezrobocia. Od tamtej pory systematycznie powiększono środki na interwencje EFS, rozszerzano jego możliwości i zadania, a także regionalne i sektorowe możliwości wspierania.

Przełomowym momentem w pracy funduszu była reforma z 1988 roku, która całkowicie zmieniła funkcjonowanie i zasady działania EFS, a także metody zarządzania i współpracy z funduszami strukturalnymi. Wprowadzono liczne zmiany, które miały być istotne dla przyszłego otwarcia Rynku Wewnętrznego UE.

★ ★ *Zadania Europejskiego Funduszu Społecznego*

W trakcie reformy z 1988 roku ustalono zadania EFS, które są aktualne do dzisiaj i dotyczą następujących kwestii:

Europejski Fundusz Społeczny

- zawodowe wcielenie na rynek pracy,
- ochrona pracowników przed długoterminowym bezrobociem,
- udzielanie pomocy młodzieży do 25 roku życia w celu zminimalizowania bezrobocia w tej grupie społecznej,
- kształcenie, doksztalcenie, przeszkalanie, a także finansowanie praktyk i szkoleń wewnątrzzakładowych,
- poradnictwo i informacja zawodowa,
- kształcenie kadr, ekspertów i personelu dydaktycznego,
- wyrównywanie szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy, walka z dyskryminacją zawodową,
- badanie i studia nad rozwojem rynku pracy,
- zmiany strukturalne i dostosowywanie stanowisk pracy dla potrzeb niepełnosprawnych,
- tworzenie nowych miejsc pracy,
- promowanie nowych technologii i badań naukowych,
- wspieranie dostosowania systemów edukacyjnych do potrzeb rynku pracy,
- pomoc techniczna i środki specjalne,
- wspieranie i stabilizacja zatrudnienia,
- rozbudowa i ulepszanie systemu powszechnego kształcenia,
- umacnianie potencjału i zasobów ludzkich,
- przystosowanie siły roboczej do zmian w systemie produkcji,
- wspieranie grup społecznie odrzuconych, bezdomnych, chorych psychicznie, uzależnionych, azylantów,
- wspieranie zatrudnionych w małych i średnich przedsiębiorstwach,
- wspieranie pośrednictwa pracy.

Europejski Fundusz Społeczny wspiera przede wszystkim bezrobotnych, ale nie tylko. Ogromne środki przeznaczane są na wspieranie pracowników zatrudnionych, którzy z różnych powodów są zagrożeni bezrobociem. EFS finansu-

Europejski Fundusz Społeczny

je najróżniejsze projekty szkoleniowe i kształceniowe, które przyczyniają się do podnoszenia kwalifikacji pracowników i bezrobotnych i wpływają pośrednio lub bezpośrednio na zwiększanie ich szans na rynku pracy. Ważną dziedziną wspierania są małe i średnie przedsiębiorstwa, które są motorem gospodarczym Europy. To one przede wszystkim tworzą miejsca pracy i to one przyczyniają się głównie do wysokiej wartości PKB. Stąd też EFS wspiera przede wszystkim pracowników pracujących w firmach do 100 osób, a także finansuje liczne projekty przyczyniające się bezpośrednio do powstawania i zakładania nowych małych zakładów oraz innych inicjatyw gospodarczych.

★ ★ *Europejski Fundusz Społeczny a Polska*

Polska wchodząc do Unii Europejskiej zostanie natychmiast objęta pomocą strukturalną, w tym środkami z Europejskiego Funduszu Społecznego. Unia Europejska już w „Agendzie 2000” zarezerwowała dla naszego kraju poważne środki przedakcesyjne i strukturalne.

Na lata 2004-2006 na realizację zadań finansowanych z Europejskiego Funduszu Społecznego Polska będzie miała do wykorzystania środki w wysokości 2,1 mld euro.

W Polsce podjęto już działania na rzecz przygotowania się do przyjęcia środków z EFS. Przygotowano m.in. „Narodową Strategię Wzrostu Zatrudnienia i Rozwoju Zasobów Ludzkich”, określającą zadania i cele polityki zatrudnienia zgodnie z priorytetami Europejskiej Strategii Zatrudnienia. Wypracowano szczegółowy opis potencjalnych działań finansowanych z EFS, z podziałem na działania centralne i regionalne. Ponadto organizowane są liczne konferencje, seminaria i szkolenia nt. Europejskiego Funduszu Społecznego w regionach itp.

Europejski Fundusz Społeczny jest ogromną szansą dla Polski. Oprócz środków finansowych kierowanych na aktywną politykę społeczną – w tym nowoczesną politykę zatrudnienia, jest instrumentem mogącym się przyczynić do usprawnienia polskiej polityki społecznej. Koncentrowanie się EFS na grupach socjal-

Europejski Fundusz Społeczny

nych poprzez działania strukturalne, inwestycyjne, rozwojowe przyczyni się do poprawy sytuacji w wielu regionach. Stanowi także możliwość zaktywizowania wielu grup poszkodowanych, w tym wykluczonych społecznie. Celem interwencji funduszu są działania długookresowe i długofalowe – inwestycje w kapitał ludzki, powiązane z poprawą konkurencyjności regionów oraz wzrostem przedsiębiorczości. Fundusz wnosi też do regionów, w myśl zasady subsydiarności, partnerstwo lokalne między różnymi partnerami społecznymi, co oznacza pogłębienie dialogu społecznego i obywatelskiego.

